

گشت و گذاری در

ششمین نمایشگاه بین‌المللی صنایع دارویی و تجهیزات پزشکی

تهیه و تنظیم: دکتر شیلا حمزه‌پور

کارشناس امور دارویی - معاونت دارویی و غذایی وزارت بهداشت

غرفه‌هایی است که محصولاتشان بطریقی با این صنایع در ارتباط می‌باشند. ابتدا بطور خلاصه به آخرین فرآورده‌ها و محصولات دارویی چندی از کارخانجات داروسازی شرکت کننده پرداخته و در خاتمه نقدی کلی از این نمایشگاه بر مبنای مشاهدات و صحبت‌های انجام گرفته با پاره‌ای از شرکت کنندگان به سمع و نظرتان خواهد رسید. در اینجا ذکر چند نکته را لازم می‌دانم و آن

گزارش این ماه را به ششمین نمایشگاه بین‌المللی صنایع دارویی و تجهیزات پزشکی اختصاص داده‌ایم. این نمایشگاه از ۲۵ لغایت ۲۹ خرداد ماه سال جاری در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران به منظور معرفی فرآورده‌های جدید کارخانجات صنایع دارویی و تجهیزات پزشکی برگزار گردید به جهت مناسبت بیشتر این مجله با دارو و داروسازی این گزارش عمدتاً بر محور صنایع دارویی شرکت کننده و یا

این است که توضیحات ذکر شده برای هر شرکت بر مبنای مشاهدات از یک سو و توضیحات و راهنمایی‌های مسئولین غرفه از سوی دیگر می‌باشد. بدین جهت اگر در معرفی یک شرکت توضیحات مبسوط‌تر و دقیق‌تر داده شده تنها به جهت توجهات و آگاهی بیشتر مسئول حاضر در غرفه بوده است. از طرف دیگر اینجانب با وجود پراکندگی غرفه‌های داروسازی و نبود دفترچه یا برگه راهنما نهایت سعی خود را مبذول نمودم تا غرفه‌ای از قلم نیفتد با این وجود امیدوارم پیشاپیش عدم معرفی احتمالی نام هر شرکت داروسازی را که در نمایشگاه حضور داشته است بر من ببخشایند.

۱- داروسازی فارابی

مجتمع داروسازی فارابی یکی از واحدهای داروسازی می‌باشد که از دی ماه ۱۳۷۱ در اصفهان رسماً افتتاح شد و مورد بهره برداری قرار گرفته است. از جمله فعالیت‌های مهم این واحد تولید آنتی بیوتیک می‌باشد. در این راستا سوسپانسیون خوراکی پنی سیلین ۷ بنزاتین (۲۰۰ و ۴۰۰ هزار واحد) برای نخستین بار در کشور توسط این مجتمع تولید و به بازار دارویی کشور عرضه شده است. سوسپانسیون و قرص کوآموکسی کلاو، همچنین پنی سیلین وی پتاسیم در اشکال شربت و قرص نیز از دیگر محصولات جدید این کارخانه می‌باشند.

۲- داروسازی دارو پخش

این کارخانه در کنار رازک، شهید رزکانی، لرسنان و تمارد غرفه بسیار بزرگی به خود اختصاص داده بود. ضمن صحبت با یکی از

مسئولین فنی محترم این کارخانه قطره کرومولین چشمی، لوسیون تری تینوئین، قرص سدیم فلوراید، قرص‌های البندانول، آمپول‌های HCG (که در سال آینده وارد بازار خواهد شد) از جمله محصولات در شرف کسب پروانه ساخت معرفی شدند.

کپسول دانازول، قرص لوراتادین، نوریتپتیلین و ژل مترونیدازول نیز ظاهراً از محصولات هستند که از سوی این کارخانه در آینده وارد بازار دارویی خواهند شد.

۳- داروسازی رازک

غرفه این کارخانه نیز در مجاورت غرفه داروپخش از غرفه‌های نسبتاً بزرگ و چشمگیر نمایشگاه محسوب می‌شد.

رازک در سال ۱۹۶۴ میلادی فعالیت خود را تحت لیسانس کارخانه Pfizer آغاز نمود. پس از انقلاب تحت عنوان مجموعه لابراتورهای رازک به فعالیت خود ادامه داد. در حال حاضر این کارخانه با داشتن گواهینامه ISO 9002 بیش از شصت قلم داروی گوناگون در اشکال و گروه‌های متعدد (انسانی، دامی، افزودنی‌های غذایی دامی) تولید می‌کند.

از جمله داروهای جدیدی که در نمایشگاه امسال توسط این کارخانه عرضه شده بود قرص‌های انالاپریل، شربت والپورات سدیم و پماد موضعی پارامو مایسین - اوره بودند.

همچنین تولید قرص‌های Trazodon، Glipizide، Naproxen، Maprotiline، سوسپانسیون آزیترومایسین و کپسول‌های دیازوکساید و تاکرین از پروژه‌های در دست اقدام این کارخانه می‌باشند.

۴- داروسازی تولیدارو

تولیدارو نیز با دستی تقریباً پر به نمایشگاه آمده و با دکوری ابتکاری و زیبا خودنمایی می‌کرد.

به جهت آشنایی با محصولات تازه این کارخانه، زمانی چند به صحبت با مدیر بخش فرمولاسیون و تحقیقات این کارخانه نشستیم. از جمله این فرآورده‌ها قرص FC سیپرو-فلوکساسین ۲۵۰ میلی گرمی بود که در تیر ماه توزیع خواهد شد. بیواکی والانسی این قرص با همتای خود از شرکت Beyer به تأیید رسیده است. از دیگر تولیدات مهم این کارخانه که ظاهراً سال آینده به بازار دارویی کشور عرضه می‌شوند قرصهای ۲۵۰ میلی گرمی تیکلوپیدین (ضد تجمع پلاکتی) است که در حال حاضر با قیمتی گزاف توسط هلال احمر وارد می‌شوند.

شربت OTC برونکوتیدی حاوی ترکیبات گیاهی استخراج شده از Zataria Multiflora (از جمله تیمول و کارواکرول) نیز از دیگر تولیدات جدید تولیدارو بوده که به ادعای سازنده اثرات خلط آوری، ضد سرفه و تسکین و ضد میکروبی قوی دارد و تأثیر آن در سرماخوردگی‌ها، برونشیت و لارنژیت به اثبات رسیده است.

کپسول جسم فیبروزیل و پیروکسیکام، قطره‌های چشمی کلرامفنیکل، نفازولین، نفازولین-آنتازولین و قطره بینی نفازولین نیز از محصولات سال آتی کارخانه معرفی شده‌اند. قرصهای پروپرانولول ۸۰ میلی گرمی، ایزوکسوپرین و دهان شویه (مکمل مسواک) با فرمولاسیون جدید نیز از دیگر محصولات جدید

این کارخانه می‌باشند.

۵- پارس دارو

قرصهای EC اسپرین و کپسول زیدوودین، ژل مترونیدازول موضعی، قرص واژینال مترونیدازول، قرص واژینال کلوتریمازول (برای صادرات) از محصولات در دست اقدام و قرص ناپروکسن و کرم دیترانول از جمله فرآورده‌های این کارخانه می‌باشند که به تازگی پروانه ساخت اخذ نموده‌اند.

۶- زهراوی

کارخانه زهراوی از شهر پر تلاش و صنعتی تبریز محصولات چون pearl های soft gel نیتروگلیسرین و نیفدیپین، pearl های ۲۵ و ۵۰ هزار واحدی ویتامین A و کپسول فلوکونازول را به همراه آورده بود.

۷- داروسازی داملران (تولید کننده داروهای دامی در کشور)

این مجتمع داروسازی عظیم از سال ۱۹۸۹ میلادی در بروجرد لرستان آغاز به فعالیت نموده و در جهت توسعه بازار داخلی و خارجی برای محصولات خود گام برمی‌دارد.

خط تولید cozantel از جمله خطوط در حال راه‌اندازی وستریماید -C با بسته بندی جدید و ویتامین AD_۳E با فرمول و بسته بندی جدید از محصولات نوی این کارخانه می‌باشند. پودر مولتی ویتامین ساده و پودر اکسی تتراسایکلین نیز بزودی توسط این کارخانه به بازار عرضه می‌شوند.

از جمله محصولات این کارخانه که در

البرز دارو در نمایشگاه در غرفه نسبتاً کوچک خود فرآورده‌هایی همچون آمپول سیتی کولین، دیکلوفناک روتارد، لوودوپا - C فورت، نیتروگلیرین روتارد، پیریدوستیگمین، پروپیل تیواوراسیل، آمپول پیروکسیکام و قرص‌های وارفارین را در زمره محصولات جدید به بازدیدکنندگان معرفی می‌کرد.

۱۰- جابربن حیان

این شرکت تولیدکننده آنتی بیوتیک‌های تزریقی و خوراکی در کشور غرفه بزرگی را در نمایشگاه به خود اختصاص داده بود. در صحبتی کوتاه با مسئول فنی محترم این شرکت از تازه‌های این کارخانه مطلع شدیم. ویالهای کلرامفنیکل و سفوتاکسیم ۵۰۰، همچنین قرص سفکسیم ۱۰۰ و ۲۰۰ که در نمایشگاه سال قبل معرفی شده بودند امسال در زمره محصولات وارد شده به بازار مصرف قرار گرفته‌اند. جابر در سال جاری به فعالیت خود در تولید آنتی بیوتیک‌های سفالوسپورین ادامه خواهد داد. دو داروی سفتانزیدیم ۵۰۰ میلی گرمی و ۱ و ۲ گرمی، سفتری آکسون ۵۰۰ میلی و یک گرمی همچنین ونکومایسین ۵۰۰ میلی گرمی از داروهای در شرف اخذ پروانه این کارخانه می‌باشد.

۱۱- حکیم

غرفه داروسازی حکیم با نمایی چوبی و طرحی ابتکاری و زیبا در زمره غرفه‌های زیبای این نمایشگاه محسوب می‌شد. ژل دیکلوفناک و اریترومایسین از محصولاتی هستند که طی چند ماه آینده به بازار خواهند آمد. از دیگر تازه‌های

مرحله اخذ پروانه از سازمان دامپزشکی کشور می‌باشند می‌توان به تری‌کلابندازول، پرازلی کوانتل، سوسپانسیون خوراکی کلوزانتل (همگی ضد انگل)، پودر محلول در آب B کمپلکس و محلول خوراکی B کمپلکس (تقویتی) اشاره نمود.

۸- داروسازی لقمان

این کارخانه که از سال ۱۹۷۵ میلادی فعالیت خود را آغاز نمود چندین سال پس از آغاز فعالیت به سازماندهی و تجهیز و نوسازی خود به‌طور کامل همت گمارده است، به طوری که در حال حاضر با تولید حدود ۶۴ قلم دارو و بسیاری فرآورده‌های بهداشتی از کارخانه‌های مدرن کشور محسوب می‌شود.

شعار اصلی لقمان در این نمایشگاه اعلام بیواکی والانس بودن اریترومایسین تولید خود با اریترومایسین Abbott و سفالکسین خود با سفالکسین Eli Lilly آمریکا بود.

قرصهای سدیم فلوراید یک میلی گرمی از محصولات جدید لقمان است که شکل ۲۰ میلی گرمی آن نیز در دست تهیه می‌باشد. آزیترومایسین، کلونازپام، والپرات سدیم، سوسپانسیون ایپوپروفن و کوتریموکسازول نیز از جمله محصولات جدید این کارخانه اعلام شده‌اند.

۹- البرز دارو

این شرکت که از سال ۱۳۵۵ فعالیت خود را آغاز نموده است در بخش تولید سوسپانسیون از عمده‌ترین کارخانجات داروسازی کشور می‌باشد.

حکیم سوسپانسیون ایپوبرفن و شیاف دیکلوفناک می باشد. همچنین clobazam- محلول موضعی اریترومايسين، شربت کتوتیفن و شیاف ایندومتاسین از داروهای در شرف اخذ پروانه قرار دارند.

۱۲- داروسازی اسوه

این کارخانه نیز یکی از کارخانجات شرکت کننده در نمایشگاه بود. اتفاق جالب و در عین حال تأسف آور این بود که زمانی که بنده پس از معرفی خود بسیار مؤدبانه خواهان اطلاعات مختصری در زمینه آخرین تولیدات این کارخانه شدم، مسئول وقت غرفه که آقای میانسالی بود پس از یک نگاه مشکوک و بی حوصله! گویی من اطلاعات سری ناسا را از او جویا شده‌ام، اعلام فرمود که از آنجا که من کارت شناسایی همراه ندارم و او هم وقت ندارد از هر گونه توضیحی معذور است. تنها فکری که در این زمان به مغزم خطور کرد این بود که اگر صنایع داروسازی، چند نفر بازاریاب و معرف مثل این آقا داشته باشند برآستی کارشان به کجا خواهد رسید؟!

۱۳- سرم سازی ثامن

این مجتمع که بزرگترین تولید کننده فراورده‌های تزریقی با حجم زیاد در کشور می باشد از سال ۱۳۷۱ با سرمایه گذاری مشترک سازمان صنایع ملی ایران و آستان قدس رضوی در مشهد کیلومتر ۱۷ جاده قوچان فعالیت خود را آغاز نموده است. عمده فعالیت‌های این واحد تولید محلول‌های تزریقی دکستروز، سدیم کلراید، رینگر، و آب استریل جهت تزریق می باشد. از جمله محصولات که در آینده بسیار

نزدیک تولید خواهد شد می توان از محلول دیالیز صفاقی (این روش روش جدیدی در تسهیل انجام دیالیز در بیماران است. بدین ترتیب که خود بیمار پس از نصب مجرای ارتباطی catheter) در محل زیر ناف می تواند در هر مکانی و در هر زمانی که لازم باشد مقدار معینی از این محلول را در فاصله بین پرده صفاق خود قرار دهد تا محلول قدیمی حاوی سموم خون تخلیه و محلول جدید وارد شود)، محلول کلراکسیدایزر جهت ضد عفونی سریع و مؤثر وسایل دیالیز صفاقی، محلول شستشوی استریل ۳ لیتری جهت استفاده در محیط‌های آسپتیک و اتاق‌های عمل، محلول مترونیدازول ۵۰۰ میلی گرم در ۱۰۰ میلی لیتر با اثر کشندگی میکروبی‌های بی‌هوازی، محلول گلیسین ۱/۵ درصد به عنوان شستشو دهنده در جراحی‌های مجاری ادراری و تناسلی و محلول مدیفاید ژلاتین به عنوان جانشین شونده پلاسمای خون نام برد.

۱۴- تهران شیمی

از جمله محصولات جدید این کارخانه می توان از قرص FC اریترومايسين، نیتروفورانتوئین، فنازوپیریدین، ژل بنزویل پراکساید، پماد لیدوکائین، سوسپانسیون نیتروفورانتوئین، قرص و آمپول اندانسترون (ضد تهوع قوی)، پماد و قرص تربینافین (ضد قارچ)، کیسول و سوسپانسیون آزیترومایسین، قرص ویگابترین، کلوزاپین و کلسیم کربنات و پماد جلدی فیبریولیزین از جمله داروهایی می باشند که بزودی توسط تهران شیمی عرضه خواهند شد.

۱۵- پاک دارو

متأسفانه در زمان مراجعه به این غرفه مسئله حضور نداشت بدین جهت کسب اطلاع میسر نشد. آنچه بیش از هر چیز در این غرفه جلب نظر می‌کرد تبلیغات ماینوکسیدیل این کارخانه بود که سراسر غرفه را دربرگرفته بود.

۱۶- کیمیدارو

در این غرفه کسی نبود تا به سؤالات من پاسخ دهد.

۱۷- لرستان

هنگام مراجعه من به این غرفه، کسی برای پاسخگویی به سؤالاتم وجود نداشت.

شرکتهای تولید کننده مواد اولیه

حضور تعدادی چند از کارخانجات تولید کننده مواد اولیه دارویی در نمایشگاه بنوبه خود خبر از گامهای بلند در جهت استقلال و خود کفایی می‌داد. از جمله به چندی از این کارخانجات اشاره می‌کنیم:

۱- کارخانه شهید رزکانی

این کارخانه که در سال ۱۳۷۱ با همکاری شرکت داروپخش و سازمان ملل متحد (یونیدو) به مرحله بهره برداری رسیده است در حال حاضر تولید کننده مواد اولیه دارویی در کشور می‌باشد.

محصولات تولیدی این کارخانه در حال حاضر ماده اولیه آتنولول، پروپرانولول، HCl، مبندازول، لیدوکائین HCl، نالیدیکسیک

اسید، متیل سالیسیلات و متانول HPLC می‌باشد.

پیروکسیکام، فلوکونازول، البندازول، گلی بنکلامید، دیلتیازم، بنزوکائین، ترفنادین، تاموکسی فن سیترات و استونیتریل کروماتوگرافی نیز در رده تولیدات آینده این کارخانه می‌باشند که دو مورد نخست به گفته مسئولین ظاهراً تا آخر سال جاری بازار خواهند آمد.

۲- تولید ماده اولیه تمام

از آنجاییکه یکی از گزارشات مبسوط این مجله را به معرفی کامل این واحد اختصاص داده بودیم در اینجا به فعالیتهای آتی این مجموعه از زبان مسئولین بسنده می‌کنیم. این کارخانه در حال حاضر دارای مجموع صادرات نوسکاپین و کدین فسفات به ارزش حدود دو میلیون دلار در سال می‌باشد، با توسعه فضای تولید و ظرفیت خود مصمم است تولید مواد اولیه اندوفلوکسازین (آنتی بیوتیک دامی)، سیپرفلوکسازین، رانسیتیدین و دیکلوفناک سدیم را به حجم انبوه برساند (دو آنتی بیوتیک مذکور در حال حاضر در مقیاس نیمه صنعتی تولید می‌شوند). از دیگر پروژه‌های نیمه صنعتی تمام تولید تری متیل فنیل آمونیوم کلراید و پارا آمینوفنل (ماده اولیه استامینوفن) است. سنتر سدیم اتوکساید در مقیاس آزمایشگاهی نیز از جدیدترین فعالیتهای علمی تمام است که با تولید انبوه این مواد، ضمن اشتغال‌زایی و جلوگیری از ارزبری زمینه برای صادرات نیز فراهم خواهد آمد.

۳- صنایع مادر دارویی شهید مدرس

این کارخانه نیز واقع در کیلومتر ۷۵ جاده اصفهان - داران از کارخانجات مطرح در تولید مواد اولیه دارویی در کشور می باشد که سوربیتول در رأس آنها قرار دارد. از دیگر محصولات این کارخانه آلومینیم ساب استات و سدیم سیترات می باشد. استئارات منیزیم (مصرفی در صنایع داروسازی)، استئارات روی (مصرفی در صنایع رنگ سازی)، و استئارات کلسیم (مصرفی در صنایع پتروشیمی) نیز از دیگر تولیدات در دست اقدام این کارخانه می باشند.

۴- شرکت نمک طبی

این شرکت که در سمنان واقع شده است تولید کننده عمده کلورسدیم دارویی، تزریقی، آزمایشگاهی و صنایع غذایی در حد پوشش نیاز داخل و صادرات می باشد.

۵- معرفی یک واحد تولیدی جدید:

شرکت آنتی بیوتیک سازی ایران

این کارخانه که ظاهراً در ساری، کیلومتر ۵ جاده خزر آباد واقع شده است بواقع در این نمایشگاه اعلام موجودیت نموده است. هدف آن تولید مواد اولیه آنتی بیوتیکها (آمپی سیلین، آموکسی سیلین و 6APA در فاز اول و پنی سیلین G و سفالکسین در فاز دوم) می باشد.

۶- شرکت مواد اولیه

Ningbo huaneng pharm

این شرکت چینی مشتمل بر ۹ کارخانه

مجزا می باشد که برابر بازدیدهای انجام گرفته توسط کارشناسان معاونت دارو و غذا، GMP آنان به تأیید رسیده است. این شرکت (که در زمینه های دیگر جز داروسازی نیز فعالیت دارد) به خصوص در تولید آنتی بیوتیکها هورمونها داروهای CNS، ضد مالاریا، ضد باکتریهای صناعی، ضد کرماها، داروهای سیستم گوارش و ویتامینها محصولات متعددی تولید می کند. GMP تولید آمیکاسین سولفات، آمپی و آموکسی سیلین، دگزامتازون، پروژسترون، مترونیدازول، استامینوفن و بسیاری مواد اولیه دیگر توسط معاونت دارو و غذای کشورمان به تأیید رسیده است.

سازمان صنایع دفاع

وزارت دفاع با داشتن امکانات تولیدی متعدد در زمینه های گوناگون (صنایع نظامی، شیمیایی، الکترونیک و...) در دوران صلح با فعالیت در زمینه های غیرنظامی ضمن کسب درآمد در کنار دیگر صنایع با رشد و شکوفایی تولیدات کشور کمک می کند. از جمله این واحدها صنایع عظیم شیمیایی اصفهان (تولید کننده انیدرید استیک (تنها واحد تولید کننده در خاورمیانه)، اسید استیک، الکل اتیلک، اتیل استات، اسید سولفوریک، اولئوم، اسید نیتریک، سولفیت سدیم و سدیم کربوکسی متیل سلولز) و صنایع شیمیایی پارچین می باشد.

در بخش دارویی غرفه این سازمان محصولات دارویی خاص نظامی از جمله قوطی امداد انفرادی شامل آمپول آتروپین سولفات، آمیل نیتریت (مقابله کننده با گازهای عوامل خون مثل فسرنه ن)، پماد پرومیل (محاظ سطح پوست

در مقابل گاز خردل)، پودر دکومیل (برای رفع آلودگی البسه از گازهای شیمیایی) و پودر دکودرم (برای رفع آلودگی پوست) به چشم می‌خورد.

لاپراتوار میلاد نیز با محصولات آرایشی بهداشتی آروین (مایع دستشویی، شامپوی بدن، شامپوی گیاهی سر، ژل مو، اسپری دئودرانت و قطره و اسپری آنتی فاگ fog) از دیگر واحدهای این سازمان می‌باشند.

محصول جالب دیگری که ضمن گذر از غرفه به آن برخوردیم اسپری GS (گاز اشک آور) بود که از موارد مصرف مهم آن در بروشور دفاع شخصی خانم‌ها در مقابل خطرات احتمالی! ذکر شده بود. البته متأسفانه باید به اطلاع خانمهای محترم رساند که این اسپری هنوز از جانب شورای امنیت مجوز فروش عمومی دریافت نکرده است!

در انتهای بازدید طولانی‌ام از نمایشگاه در آخرین دقیق چشمم به غرفه کوچکی افتاد که شاید بد نباشد اشاره کوتاهی به آن نیز داشته باشیم. این غرفه متعلق به شرکت رایاوران توسعه بود که مطابق آنچه بنمایش گذاشته و آنچه با تفصیل توضیح می‌دادند یکی از اهداف خود را دستیابی به دانش فنی تولید سیستم‌های جامع مدیریت اطلاعات بیمارستانی (مدیکال انفورماتیک) و سیستم اطلاع و گزارش نویسی رایانه‌ای در داروخانه (چه داروخانه بیمارستانی و چه شخصی) مطرح می‌کرد.

این نرم‌افزار گسترده که در محیط win 95 طراحی شده است امکانات وسیعی جهت ثبت اطلاعات نسخ و همچنین ایجاد ارتباط میان کلیه

بخشهای یک بیمارستان از بخشها گرفته تا رادیولوژی، داروخانه، آزمایشگاه و... نشان می‌داد.

همچنین به ادعای مسئول محترم غرفه این نرم‌افزار قابلیت ارتباط بین بیمارستان (چه در داخل و چه با پیشرفت بیشتر با بیمارستانهای خارج از کشور) را دارا می‌باشد. بیمارستان در حال تأسیس قلب تهران (واقع در مجاورت بیمارستان شریعتی) ظاهراً نخستین بیمارستانی در کشور است که به این سیستم مجهز می‌باشد.

به امید روزی که استفاده از این گونه سیستم‌های ارتباطی و اطلاع رسانی به صورت جزئی از فرهنگ جامعه ما درآید.

بر صنایع دارویی ما چه می‌گذرد؟

نمایشگاههای بین المللی اصولاً بمنظور عرضه کالاهای گوناگون از شرکتهای مختلف به جهت جلب خریدار و معرفی محصولات بر پا می‌گردند. نمایشگاههای تخصصی در این میان با فراهم نمودن امکان گردهمایی همزمان دست اندرکاران مختلف در یک رشته خاص از یک سو موجب تجدید دیدار شرکتهای مختلف و اطلاعشان از فعالیتهای یکدیگر شده و از سوی دیگر خریداران و طالبان آن کالای خاص که به طور معمول می‌بایست با صرف وقت و هزینه زیاد و جستجوهای طولانی عرضه کنندگان کالای مورد نظر خود را بیابند، براحتی و با صرفه جویی در وقت به یکباره با تمامی (و یا اکثریت) فروشندگان و صاحبان صنایع مورد نظر خود ملاقات نموده و با آخرین دست‌مایه‌ها و فن‌آوری‌های آنان آشنا می‌شوند.

نمایشگاه صنایع دارویی و تجهیزات پزشکی نیز در ششمین دوره در خرداد ماه امسال با همین اهداف برپا گردید.

آنچه در این میان مایه تأسف می‌نمود این بود که در حالیکه در سالیان گذشته (بخصوص نخستین دوره‌های برپایی این نمایشگاه) صنایع دارویی عمده فضا و اهمیت را تشکیل می‌داد، در سال جاری این حضور بسیار ضعیف و در سایه تجهیزات پزشکی قرار گرفته بودند.

علت چیست؟ آیا این صنایع به مرور زمان در حال تحلیل و فرسودگی است؟ آیا برآستی اهمیت صنایع داروسازی در حال نزول می‌باشد؟

نخستین مورد گلایه‌ای که از جانب تنی چند از این مسئولین مطرح شد عدم حضور مقامات معاونت دارویی و غذایی وزارت بهداشت علیرغم حضور معاونت درمان (تجهیزات پزشکی) در کنار وزیر بهداشت در مراسم افتتاح نمایشگاه بود که ظاهراً بر بی‌اهمیت نمودن قضیه می‌افزود.

بنا به عقیده برخی اجاره غرفه‌ها برای بسیاری شرکتها گران تمام شده که البته با توجه به شرایط سخت اقتصادی کنونی این معضل با توجه به میزان بهره‌وری از نمایشگاه برای صنایع قابل توجه می‌نمود. قیمت اجاره هر متر مربع ۱۲۵۰۰۰ ریال برای شرکت‌های داخلی و ۲۷۵ دلار برای شرکت‌های خارجی بوده است.

بسیاری کارخانجات نیز حضور خود را در نمایشگاه با توجه به کمبودهای دارویی زمان تشکیل نمایشگاه بی‌مورد دانستند. به‌خصوص این‌که بازدید کنندگان خارجی نیز بسیار کم بوده و این امر امکان بازاریابی در خارج از کشور را نیز بسیار محدود می‌کنند.

اکثریت شرکت کنندگان از عدم تسهیلات مناسب همچون آب، برق و سایر امکانات رفاهی نمایشگاه بسیار ناراضی بوده، آن را در مقایسه با هزینه‌ای که متقبل شده بودند بسیار ناعادلانه می‌دانستند بعنوان مثال هیچ‌گونه دفترچه و یا برگه راهنما برای پیدا کردن غرفه‌های مورد نظر وجود نداشت و این مسئله با توجه به پراکندگی غرفه‌های صنایع دارویی در میان ۴ سالن امکان یافتن شرکت مورد نظر را مشکل می‌ساخت.

تبلیغات نیز در سطح کم و محدودی انجام گرفته بود بطوریکه متأسفانه بسیاری از همکاران چه دانشگاهی و چه متفرقه از برقراری این نمایشگاه بی‌خبر بودند.

البته ذکر این نکته نیز ضروری است که بنده برای نخستین بار شاهد نمایشگاهی در کشور در این محوطه بودم که اکثریت بازدیدکنندگان را متخصصین و یا به‌طور کلی کسانی می‌دیدم که بنحوی با این صنایع مربوط هستند و در کل بسیاری شرکت‌کنندگان استقبال بازدیدکنندگان را علیرغم کم بودن خریداران خارجی خوب توصیف نمودند.

... و اما از این مشکلات مقطعی و موضعی که بگذریم این گونه نمایشگاهها بمنزله آینه تمام نمایی است که میتواند با تحلیلهای قوی معضلات عمیقی را نشان می‌دهد. به‌عنوان مثال نگاهی کوتاه به این نمایشگاه روند رشد تصاعدی را در تجهیزات پزشکی (که اکثراً نمایندگی شرکت‌های خارجی و یا مونتاژی می‌باشند) و تحلیل را در داروسازی نشان می‌دهد. برآستی چرا باید اینگونه باشد؟ چرا در کشور ما هنوز که هنوز است با وجود شعارهایی دایمی مبنی بر حمایت صنایع تولیدی داخلی به این صنایع بهای کافی

داده نمی‌شود؟

مگر نه این است که به گواهی وزیر بهداشت بالای ۹۰٪ فرآورده‌های دارویی کشور در داخل تهیه می‌شود؟ این درست است که مواد اولیه دارویی ما اکثراً خارجی هستند اما آیا صنعت داروسازی تنها مخلوط نمودن چند پودر یا مایع و به قالب کشیدن و یا در شیشه کردن آنهاست؟ با هر تحقیق و یا فرمولاسیونی که در یک کارخانه داروسازی به بهره برداری می‌رسد چه میزان دلار و ارز کشور صرفه جویی می‌شود؟ آیا هرگز به این اندیشیده‌اید که اگر همین چند کارخانه‌ای هم که در حال فعالیت هستند از پا بیفتند کشور در چه معضل عظیم اقتصادی و مالی و اجتماعی قرار می‌گیرد؟

در گزارش دیگری نیز ذکر کرده بودیم که هرچه رشته‌های وابستگی در صنایع به خارج از کشور کمتر باشد آسیب پذیری در زمان فراز و نشیب‌های روابط بین الملل کمتر خواهند شد. (چرا آمریکا در زمان حمله به سودان کارخانه داروسازی عظیم آنرا به بهانه‌ای واهی نابود کرد؟!)

آنچه به صورت دایم می‌شنویم و می‌شنیدیم اهمیت استراتژیک دارو در هر کشور است، بدون این‌که به ابعاد مختلف و عملی این اهمیت بیندیشیم. اگر کالایی را مهم می‌دانیم این اهمیت

نه تنها در مرحله حرف که در مرحله عمل نیز می‌بایست خود را نمایان کند.

باید بهای بیشتری به صنایع تولیدی به خصوص صنایع داروسازی داده شود. کسی مدعی نیست که اشکال تنها از سیاست گذارها و یا تنها از کارخانجات یا... است بلکه این معضل معضلی همه جانبه است که اگر دیر یا زود به آن رسیدگی نشود بالای آن دامن تمامی مردم را خواهد گرفت.

فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغاتی در راستای شناساندن این صنعت مهم به عامه مردم می‌بایست آغاز شود. فرهنگ مصرف داروی مردم می‌بایست تصحیح شود و این کار جز با همکاری همه جانبه مطبوعات، رادیو و تلویزیون شدنی نیست. شرکتهای بیمه در جهت کاهش فشارهای مالی وارد بر مردم باید قویتر از اینها وارد میدان شوند.

و در این جا باید تمامی مدیران، مسئولان و تمامی دست‌اندرکاران این صنایع مهم - چه در معاونت دارو و غذا و چه در کارخانجات - خسته نباشید گفته آرزوی موفقیت و حل مشکلاتشان را به روش منطقی و بر پایایی نمایشگاههایی با پویایی و جلوه‌گری بیشتر برای صنایع داروسازی می‌نماییم.

